

מונחי ארכיאולוגיה

(רשימה א')

בראשית שנת תרצ"ד מינתה החברה העברית לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה — לפי הצעת מר' ש' ייבין — ועדה מיוחדת לקביעת מונחי ארכיאולוגיה, שנתאשרה אחר כך ע"י ועד הלשון שלמעשה השתתפו בה כמה מחבריו. חברי הוועדה היו אז האדונים: פרופ' נ"ה טורטשינר, ש' ייבין, פרופ' דוד ילין ז"ל, פרופ' ל"א מאיר, ד"ר ב' מיזלר, מ' נרקיס, י' פרס, פרופ' י' קלוזנר ופרופ' ש' קליין ז"ל.

הוועדה נתכנסה במשך שתי השנים הראשונות לקיומה אך לעתים רחוקות, ובשנת תרצ"ו, עם פרוץ המאורעות בארצנו והכרות העוצר הממושך בירושלים, נפסקה פעולתה לגמרי. בשנת תרצ"ח נתחדשה עבודתה של הוועדה, שחלו בינתיים שינויים בהרכבה, ומאז היא פועלת בקביעות. ואלה חבריה עתה: ד"ר ע' בן-דור, פרופ' נ"ה טורטשינר, הא' ש' ייבין, פרופ' ל"א מאיר, ד"ר ב' מיזלר, פרופ' א"ל סוקיניק*, והא' י' פרס. מזכירה ד"ר זאב בן-חיים.

מקצת מן החומר הנידון הביא לפני הוועדה ד"ר בן-דור, ורובו — מר' ייבין, ועליו הוטלה עריכתו המקצועית.

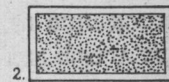
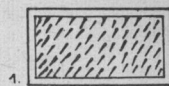
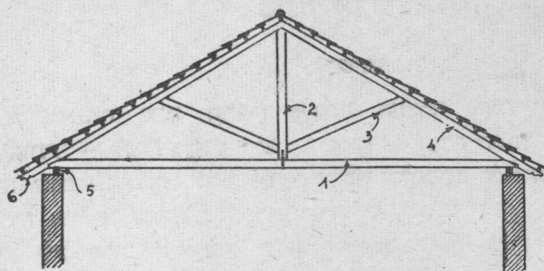
הרשימה המתפרסמת להלן, נידונה גם בוועדה למונחי הבניין של ועד הלשון, היושבת בתל-אביב. חברי הוועדה הזאת הם ה"ה: א' ברש וט"ז מילר — מטעם ועד הלשון; ד"ר ב"צ קרוגליאקוב וי' שטיינבוק — מטעם אגודת האינזיגרים והארכיטקטים. ה' ש' ייבין היה אז מזכירה.

בשלוש ישיבות של הוועדה למונחי הארכיאולוגיה השתתפו כמומחים ד"ר מ' אבני מלך (מינרלוגיה), ד"ר מ' שטקליס וד"ר נ' שלם (ארכיאולוגיה פריהיסטורית).

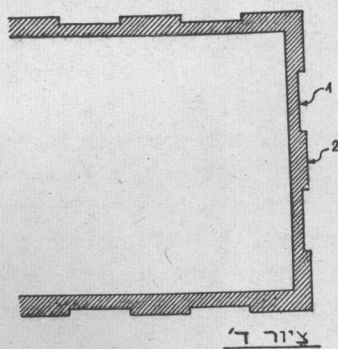
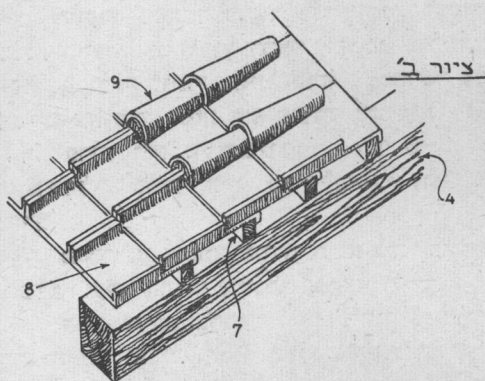
הרשימה נשלחה לפני מסירתה לדפוס לעיונם של בלשנים ואנשי מקצוע. הערות והצעות למונחים המציאו חברי ועד הלשון האדונים: פ' אוירבוכ, מ' אזרחי, ד"ר ש' טשרניחובסקי ונ' שפרה'ס. ד"ר ח' פלאום הואיל לבדוק בדיקה יסודית את המונחים הגרמניים והצרפתיים; הארכיאולוג, האב הדומי-ניקני, L. R. de Vaux, P.O. אף הוא עבר על החלק הצרפתי של הרשימה. הארדיכל ה' אדלר מתל-אביב העמיד לרשות ועד הלשון את ספרייתו לשם בדיקת המונחים הגרמניים. לכל אלה מחזיקה הוועדה טובה מרובה.

רשימה זו, אע"פ שהיא מכוונת בראש וראשונה לארכיאולוגים, ימצאו בה מהנדסים, ארדיכלים וכל העוסקים במלאכת הבניין הרבה מן הדרוש לחפצם. בקרוב תסיים הוועדה את דיונה ברשימת מונחים שנייה הכוללת את מלאכת הקדרות.

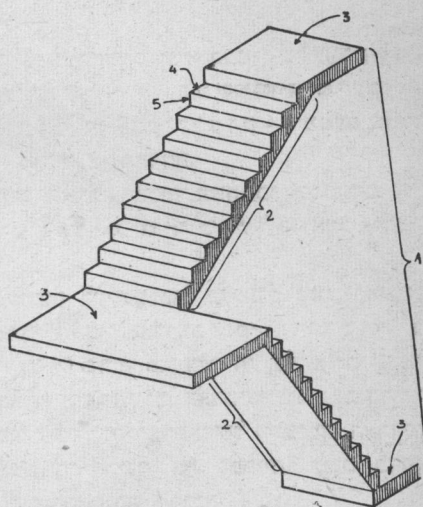
* נצטרף לוועדה לפני חדשים מספר.

ציור א'

ציור ד'

ציור ג'

בניין

(א) מונחים כלליים		
drawing (שם המעולה) שרטוט, סרטוט	archaeology	ארכיאולוגיה
dessin (שם העצם) תשריט, תשריט	archéologie	
Zeichnung	Archaeologie,	
to draw שרטט, סרטט	Altertumskunde	
dessiner	debris	שפך (יעים)
zeichnen	débris, décombres	
outline מתאר	Schutt	
(tracé), contour	deposit, accumulation	מצבר
Umriss	dépôt, amoncellement,	
to outline תאור	agglomération	
tracer le contour de...	Ablagerung, (An-)Häufung	
in Umriss zeichnen,	buried walls	חומות סמוכות
umreißen	murs enfouis, cachés	
building בנן	verborgene Wände	
bâtiment	plan	תכנית
Gebäude	plan	
construction בניה, בניה	Grundriss	
construction	model	תכנית
Bauen	modèle	
construction	Modell	
Bauform, Konstruktion	to plan תכנון תכנית, ערוך תכנית	
to build, to construct בנה	projeter, dresser un plan	
bâtir, construire	einen Plan entwerfen	
bauen	survey	מדידות, מדידה
to erect הקם (בניין), הציב (מצבה)	relevé	
ériger, elever	Aufnahme, Feldmessung	
errichten	to survey	מדוד
mason	relever	
maçon	vermessen, ausmessen	
Maurer	to plot ציין מדידות, קבוע מדידות	
stone mason סתת	piqueteur	
tailleur de pierres	(Messpunkte) auftragen	
Steinmetz	sketch	מתה
stone-mason's mark תו-סתתים	croquis, épure	
marque de tailleur, marque	Skizze	
du tailleur de pierres	sketching	תווי
Steinmetzzeichen	tracé	
(ב) חמרי בניין	Zeichnen, Entwerfen	
stone	(einer Skizze)	
pierre	to sketch	תה
Stein	tracer, faire un croquis	
	skizzieren	

quartzite	קוֹרְצִית (ש"ת : קוֹרְצִיתִי)	ashlar	אֶבֶן גָּזִית
quartzite		pierre de taille	
Quarzit		Quaderstein	
marble	שֵׁשׁ (אֶפֶס שְׁמֵלָה זוֹ הִיא מִצְרִית וְהוֹרָאָתָהּ : אֶלְבֶּסְטֵר)	dressed stone	אֶבֶן מְסֻתָּת
marbre		pierre de taille	
Marmor		Werkstein	
alabaster	בֶּהֱט	drafted stone	אֶבֶן שׁוֹלִים
albâtre		bloc emmargé, pierre à	
Alabaster		refend marginal	
breccia	בְּרֻקִּיָּה	Quader mit Randschlag	
brèche		bossed stone	אֶבֶן מְזִיזוֹת
Breccia, Breccie		pierre en bossage	
opus reticulatum	מְבִנֵּה תִּשְׁבָּץ	Bossenquader, Quader mit erhöhten Spiegel	
brick(s)	לְבִנָּה, ר' לְבָנִים	rubble, undressed stone	אֶבֶן גְּזִיל
brique(s)		pierre brute, moëllon	
Ziegel		roher Stein	
mud brick(s),	לְבִנַת טִיט, לְבִנֵּי טִיט	boss	זִיז
adobe		bosse	
brique(s) crue(s)		Bossen	
Lehmziegel			מִיֵּנִי הַזִּיזִים :
baked brick(s)	לְבִנָּה שְׂרוּפָה, לְבָנִים	musamsam	מְסֻמָּס (צִיור א' / 1)
brique(s) cuite(s)	שְׂרוּפּוֹת	mutabba'	מְטַבֵּעַ (צִיור א' / 2)
gebrannte Ziegel		mukarras	מְכַרֵּס (צִיור א' / 3)
square bricks	לְבָנִים רְבֻעִיּוֹת	to dress	סִתָּה
briques carrées		tailler	
Quadratziegel		behauen	
round bricks	לְבָנִים עֲגֻלּוֹת	limestone	אֶבֶן גִּיר
briques rondes		calcaire	
runde Ziegel		Kalkstein	
half-round brick(s)	לְבָנִים עֲגֻלּוֹת לְמֶחֶצֶה	sandstone	אֶבֶן חוֹל
brique(s) demi-ronde(s)		grès	
halbrunde Ziegel		Sandstein	
plano-convex bricks	לְבָנִים שְׁטוּחוֹת	basalt	בַּזָּלֵת, ר' בַּזָּלוֹת
briques plano-convexes	קְמוּרוֹת	basalte	
plano-konvexe Ziegel		Basalt	
mortar, cement	מָלֵט (וְאִינוּ בִּיטוֹן)	granite	שַׁחַם, בְּרַעֲנִית
mortier, ciment		granit	
Mörtel, Zement		Granit	
timber, wood	עֵץ	prophyry	פְּרֻפִּירָה (ש"ת : פְּרֻפִּירִי)
bois		porphyre	
Holz		Porphyr	
beam	קוֹרָה (צִיור ב' / 5)	quartz	קוֹרְצָה (ש"ת : קוֹרְצִי)
poutre		quartz	
Balken		Quarz	

gold or Gold	זָהָב (ע' לשוננו ז', ע' 47 - 52)	wattle-and-daub torchis, bousillage Lehmflechtwerk	סָרְג טוֹחַ, מְלִיטָה
gold leaf feuille d'or Goldblech	רְקִיע־זָהָב	reed, common roseau (commun) Rohr, Teilrohr, Deckrohr	קָנָה
gold foil or laminé Blattgold	עֲלֵה־זָהָב	bulrush jonc d'eau Binse	אֲגָמִיז
electrum electrum Elektrum	כֶּסֶף־זָהָב	palm leaf (leaves) (של דקל) rameau(x) de palmier; palme(s)	חֲרוֹת, חֲרִיֹּת (של דקל)
ingot barre, lingot Barre	מָטִיל	Palmzweig	
ivory ivoire Elfenbein	שָׁנֶהָב	mat natte Matte	מַחְצֵלֶת, ר' מַחְצָלוֹת
bone os Bein, Knochen	עֶצֶם	thatch [וע' ב"מ קיז ע"ב גירסת הערוך] (toit de) chaume, (toit de) roseaux Rohr-,Strohdach	מַעְזִיבָה
glass verre Glass	זָכוּכִית	iron fer Eisen	בָּרְזִיל
		copper cuivre Kupfer	נְחֹשֶׁת
foundation fondement, fondations Fundament(e)	יָסוֹד	tin étain Zinn	בְּדִיל
foundation deposit dépôt de fondation Bauopfer	מִנְחַת־יָסוֹד	zinc zinc Zink	אֲבָץ
in situ	בְּאַתְרָא	lead plomb Blei	עוֹפֶרֶת
layer couche Schicht	שִׁכָּבָה	bronze bronze Bronze	בְּרוֹנְזָה
level niveau Niveau	מִסְלָס	brass laiton, cuivre jaune Messing	פְּלִיז
ramp rampe Rampe	כְּפָשׁ	silver argent Silber	כֶּסֶף

batter	שפייע	causeway	מסלה רמה
talus, talutage		chaussée, voie élevée	
Böschung		Dammweg	
angle	זוית	course(s)	נדבך, ר' נדבכים
angle		assise(s)	
Winkel		Lage(n), Satz, Schicht	
corner	פנה	concave course	נדבך קעור
coin		assise concave	
Ecke		konkave Lage	
edge	מקצוע	convex course	נדבך קמור
arête		assise convexe	
Kante		konvexe Lage	
roof	גג	header(s) and stretcher(s)	אריח ולבנה
toit		boutisse(s) et panneresse(s)	(בלבנים);
Dach		Binder und Läufer	ראש ופתין (בעצים)
flat roof	גג שטוח	(Strecker)	(ובאבנים)
toit plat		uneven course(s)	נדבך עקל
Flachdach		assise(s) inégale(s)	ר' נדבכים עקלים
saddle-roof	גג-גמלון	unebene Lage(n)	
toit à double pente, toit à pignon		joint	משק, ר' משקים
Satteldach		joint	
		Fuge	
gable	גמלון	horizontal joint	משק אפקי - מאון
comble, pignon, faite		joint horizontal	
Giebel		Lagerfuge, Bettungsfuge	
parapet	מעקה	vertical joint	משק מאונך
parapet		joint vertical	
Brustwehr		Stossfuge	
eaves (6) (צויר ב')	(מדלפת-גג), (מדלפות-גג (צויר ב', 6)	diagonal joint	משק מלכסן
larmier		joint diagonal	
Dachtraufe		Diagonalfuge, schiefe Fuge	
gutter (on roof)	מוחילה	broken joint	משק שבור
gouttière, chéneau		joint brisé	
Dachrinne		gebrochene Fuge	
waterspout, acroterium	מרוזב (ובשימוש)	juggled joint	משק עקלקל, משק עקמקם
gargouille, acrotère	מורדני: צינור	joint irrégulier	
Wasserspeier, Akroterion	המרוזב, הוא	unregelmässige Fuge	
הצינור שדרכו יורדים מי הגשמים מן הגג לארמה)		bonding, (inner) jointing	חבור
tile (roofing)	רעף (ציור ב', 8)	(of courses)	
tuile (de toit)		liaison	
Dach-Ziegel		Anfügung	
joint-tile	רוזב (הרעף המחבר שני רעפים)	bonded, interlaced courses	נדבכים
tuile d'emboîtement	שטוחים (ציור ב', 9)	assises liées	שְׁלֻבִים
Verbindungsziegel, Mönch		zusammengebundene Lagen	

orientated (building)	מְכַנֵּן (כניין)	tie beam	מְרִישׁ (ציור ב' 1)
orienté (bâtiment)		entrait	
orientiert, gerichtet (Bau)		Dachbindebalken, Bindebalken	
space	מְרַחֵב	post (King and Queen)	זָקִיף וְעִיקָרִי
espace		poinçon (simple, double)	צִדְדִי
Raum		Giebelsäule, Hängesäule (einfache, doppelte)	(ציור ב' 2)
space division, division of space	תְּכוּנַת-הַמְּרַחֵב	rafter	רְהִיט, ר' רְהִיטִים וְעִיגְרֵסֶת הַעֲרוּךְ לַחֲגִיגָה
disposition du local		chevron, arbalétrier	טִי עֵא וְרִשְׁי שֵׁם
Raumgestaltung		(Dach-) Sparren	(ציור ב' 4)
open court	(חֲצֵר) קְטוּרָה (יח' מ"ו כ"ב)	strut	שְׂרָתוּעַ (ציור ב' 3)
court en plein air	מִדּוֹת פֶּתַח מִ"ה	étrésillon, contrefiche	
offener Hof		Strebe, Spreize	
drain	בֵּיב	lath	פָּסִיס (ציור ב' 7)
égout		latte	
Abflusssrinne, Kanal		Latte	
fence	גָּדֵר (נ'), ר' גְּדֵרוֹת	house	בֵּית
enceinte		maison	
Zaun		Haus	
entrance	פֶּתַח, כְּנִיסָה	substructure	בְּנֵי-שֵׁתִין
entrée		substructure, soubassement	
Eingang		Unterbau, Grundbau	
storey, floor	קִמָּה, דְּיוּסָה	front (of the house), façade	חֲזִית, ר' חֲזִיתוֹת
étage		façade	
Stockwerk, Etage		Fassade	
basement, under-ground floor	קִמְת־מֶרְחָף	apsidal house	בֵּית אֶפְסִידִי
sous-sol		maison absidale	
Souterrain, Kellergeschoss		Apsidalbau	
cellar	מֶרְחָף	gamma house	בֵּית גָּמָמָא
cave		maison en gamma	
Keller		Gammahaus	
mezzanine floor	קִמְת־בֵּינִים	megaron house	בֵּית־מֶגֶרוֹן
entresol		maison à megaron	
Mezzanin, Zwischen- geschoss		Megaron-Haus	
ground floor	קִמָּה רְאשׁוֹנָה, קִמְת־קֶרֶקַע	central-court house	בֵּית־חֲצָר (פְּנִימִית)
rez-de-chaussée		maison à court centrale	
Erdgeschoss, Parterre		Hofhaus	
first floor	קִמָּה שְׁנִיָּה	hut	בִּקְהָה
premier étage		cabane, hutte	
erster Stock		Hütte	
exedra, loggia	אֶפְסֶדְרָה	wattle-and-daub hut	בֵּית־חֶמֶר (1)
exèdre		hutte en torchis	
Halbrund		Lehmhütte	

(1) בית חומר שבמקרא הוא בית בארץ בניגוד לבית בשמים. העורך.

granary	אָסם	porch	פּרוֹדוֹר
grenier		porche, vestibule	
Speicher		Vorhalle	
silos	מְגוּרָה	balcony	גִּזְזִיטָרָה
silos		balcon	
Silos		Balkon	
floor	רִצְפָּה, ר' רִצְפוֹת	room	חֶדֶר
plancher		chambre	
Fussboden		Zimmer	
mud-floor, beaten mud-floor	רִצְפַת־טֵיט	appurtenances, outhouses	נִסְפָחוֹת
aire en argile, aire en pisé		dépendences	
Lehm Fussboden		Nebengebäude, Hintergebäude	
pavement	מְרִצְפָּת (ריצוף רצוף של שטח)	stable (for draught animals)	אָרָה
pavement, dallage	מְרִצְפָּת (ביחוד בדרכים ובחצרות)	écurie	
Pflaster		Pferdestall	
tile (flooring)	רִצְף, ר' רִצְפִים	cattle-shed (for large cattle)	רִפְת, ר' רִפְתִים
carreau		étable	
Kachel, Fliese		Kuhstall	
to lay a pavement, to pave	רִצֹף	cot	דִּיר (הכניין שבמכלה)
paver, carreler		étable (à brebis, à chèvres, etc.)	
pflastern, Fliesen legen		Kleinviehstall (Ziegenstall, Schafstall, etc.)	
mosaic	פֶּסֶסֶס, ר' פֶּסֶסֶסִים	pen	סֶהַר (חצר גדולה הסמוכה למכלה)
masaïque		enclos	
Mosaik		Pferch	
pattern	דָגֶם, ר' דָגָמִים	fold; a general term embracing the two preceding terms (lit.: enclosure)	מְכֻלָּה (שם כולל לדייר ולסחר)
dessin, pencif, type			
Muster			
tessera	אֶבֶן־פֶּסֶסֶס	well	בְּאֵר
tessère		puits	
Tessera		Brunnen	
ceiling	תִּקְרָה	basin	בְּרִכָּה
plafond		bassin	
Decke		Bassin	
to cover with a ceiling, to roof	קִרָּה	cistern	בּוֹר (עגול ומקורה); שִׁיחַ (מרובע)
plafonner		citerne	וּמְחוּחַ; עֵי' ב"ב ט"ב מ"א
decken		Zisterne	וּפִירוּשׁ רִש"י לַגְמָרָא שֶׁ י"ז ע"א
flat ceiling	תִּקְרָה שְׁטוּחָה	trough	שִׁקָּה
plafond plat		auge	
Flachdecke		Trog	
		storage-shed, warehouse	מַחְסָן
		magasin, entrepôt	
		Magazin, Lager	

dado lambris d'appui, plinthe (untere Wand-) Bekleidung	רבויד	vaulted ceiling plafond voûté gewölbte Decke	תקרה קמורה
orthostat orthostate Orthostat	אֶבֶן-רבויד	vault voûte Gewölbe	קמרון, קמור
inclination inclinaison Neigung	נטיה	groined vault voûte en arête Kreuzgewölbe	קמור מצלע, קמור-צלעות
inclined wall mur incliné geneigte Wand	קיר נטוי	barrel vault voûte en berceau Tonnengewölbe	קמור גלילי
bulge renflement Ausbauchung	גִּחְיָה	dome coupole, dôme Kuppel	קפּה
bulging wall mur bombé vorspringende Wand, gewölbte Wand	קיר גִּחְיָה	domed à coupole, couronné d'une coupole mit einer Kuppel gedeckt	בצל-קפּה
tumbling wall mur délabré, mur qui croule baufällige Wand, hängende Wand	קיר מֵט (לנפול)	corbelled dome coupole en encorbellement	קפּת-מדִּרְגוֹת
retaining wall mur de soutènement Stützmauer	קיר סומך	corbelled vault voûte en encorbellement	קמור-מדִּרְגוֹת
plaster crépi, enduit Bewurf, Putz	טיח	wall mur Wand	קיר
mud plaster crépi ou enduit d'argile Lehmputz	טיח-טיט	recess rentrant, retraite Rücksprung	נִסְתָּה (ר' ציור ג', 1)
lime plaster crépi ou enduit de chaux Kalkputz, (Kalk-) Bewurf	טיח-סיד	projection, ajutment saillant, saillie Vorsprung	קִדְמָה (ר' ציור ג', 2)
to plaster crépir verputzen	טוח	panelling, wainscoating panneaux, lambrissage Täfelwerk	מְלֶאכֶת-סָפֶן
whitewash lait de chaux, badigeon (weisse) Tünche	סיד	panel (in wall) panneau Paneel	סָפֶין *
		to panel lambrisser paneelieren, täfeln	סָפֶון

arch	קֶשֶׁת	to whitewash	סוּד (פעם אחת), סִיד
arc, vouûte		blanchir à la chaux,	(כמה פעמים)
Bogen		badigeonner	
arched	קֶשֶׁת, נִי קֶשֶׁתָּה	weissen, kalken	
cintré		paint	צָבַע
bogenförmig		couleur, enduit	
door-frame	מִלְבֵּן-הַדֶּלֶת (מרוכז), מִסְגֵּרֶת	Farbe	
chambranle, dormant	(בקווים עקומים)	colour	צָבַע
Türrahmen		couleur	
door	דֶּלֶת	Farbe	
porte		nuance, shade	גִּוּן
Tür		nuance	
single-leaved door	דֶּלֶת אֶלְמָנָה, דֶּלֶת שֶׁל	Schattierung, Nuance	
porte à un vantail ou	דֶּרֶךְ אֶחָד	niche	גִּמְחָה
battant		niche	
einflügelige Tür		Nische	
double-leaved door	דֶּלֶת-רַפִּים, דֶּלֶתִּים	cupboard niche	גִּמְחַת-אֲרוֹן
porte à deux vantaux ou		niche de placard	
battants		Schränknische	
Flügeltür		decorative niche	גִּמְחַת-קִשּׁוּט
swinging door	גֵּל (ע"י שבת פ"א ע"א)	niche décorative	
porte battante	לפי הערוך ורוב המפרשים)	Dekorationsnische	
Pendeltür		shell	קוֹנֶכָה
trefoil (adj.)	תִּלְתָּנִי	conque	
trèfle		Muschel	
dreiblatt-, kleeblatt-		rectangular niche	גִּמְחַת-מִלְבֵּן
förmig		niche rectangulaire	
cross-piece	(לוח)-עֶרֶב	rechtwinkelige Nische	
travers		rounded niche	גִּמְחָה מְעֻגֶּלֶת
Querstück		niche ronde	
stud	כִּפְתּוֹר	runde Nische	
clou d'ornement		corner niche	גִּמְחַת-פִּנָּה
Beschlagnagel		niche de coin	
pivot	צִיר	Ecknische	
pivot, gond		moulding	פִּיר
Türangel		moulure	
pivot-shoe	בֵּית-הַצִּיר	Sims, Leiste	
virole		cornice	כִּרְכָב
Angelzwinge		corniche	
door-socket	פּוֹתָה	Kranzgesims	
crapaudine		(door) way	פֶּתַח (הדלת)
Türpfanne		pertuis, ouverture	
		Eingang, (Tür-)Oeffnung	

key	מפתח	door-jamb, door-post	מזוזה
clef		montant de porte, poteau	
Schlüssel		Türpfosten	
stairway, staircase	בית-המדרגות, המעלות	lintel	משקוף
escalier, cage d'escalier	מערכת-מדרגות	linteau	
Treppenhaus, Treppe	מעלות (ר' ציור ג', 1)	Türsturz	
Stiege			
flight of steps	טור-מדרגות, טור-מעלות	threshold, door-sill	סף, מפתן
volée d'escalier	(ר' ציור ג', 2)	seuil, pas de la porte	
Treppe		Türschwelle	
step	דרגה, מעלה	window	חלון
marche, degré		fenêtre	
Stufe		Fenster	
rise	רום (ר' ציור ג', 5)	window frame	מלבן-החלון (מרוכב)
contre-marche		dormant (de fenêtre)	מסגרת
Futterstufe		Fensterrahmen	(בקווים צקומים)
tread	שליח (ר' ציור ג', 4)	window sill	סף-החלון
marche		appui, rebord	
Auftritt		Fensterlehne	
landing	רָכֵד (ע' מידות ט"ג מ"ו)	sloping sill	סף משפּע
palier, repos	(ר' ציור ג', 3)	appui incliné	
Treppenabsatz		geneigte Lehne	
ladder	סלם	lattice work	סרג, ר' סרגים
échelle		treillis, treillage	
Leiter		Gitter	
rung	שלב, שלבים	bars (in a window)	שכבה
échelon		barres (d'une fenêtre),	
Sprosse		grille	
terrace	מדרגה (בהרים)	Gitter (stangen)	
terasse		shutter	תריס
Terrasse		volet	
architectural fragments	שברים	Laden, Fensterladen	
fragments architecturaux	ארכיטקטוניים	bolt	ברית
architektonische Bruchstücke		verrou	
Breithaus	בית רחבי	Riegel	
Langhaus	בית ארוכי	to bolt	הכרם
palace	ארמון	verrouiller	
palais		verriegeln, zuriegeln	
Palast		lock	מנעול
men's quarters, androgon	בית-הגברים	serrure	
appartement des hommes		Schloss	
Männersaal, Männerhaus		to lock, to lock up	נעול
		fermer à clef	
		verschliessen, zuschliessen	

baptistery	בית-טבילה	women's quarters, gynaecon,	בית-הנשים
baptistère		harem	
Taufkapelle, Baptisterium		gynécée, appartement des	
baptismal font	אגן-טבילה	femmes, harem	
fonts baptismaux		Frauengemach, Harem	
Taufbecken		hall	אולם
chapel	קפלה	salle	
chapelle		Halle, Saal	
Kapelle		audience hall, throne room	אולם הנפסא
apse	אפסיס	salle d'audience, salle (ע' מלכ"א ז' ו')	
abside		du trône	
Apsis		Thronsaal	
basilica	בסיליקי (בסיליקה)	private appartments	חדרי-דירה
basilique		appartements privés	
Basilika, Hallengebäude		Wohnräume, innere	
basilica with (central) nave and two aisles	בסיליקי של (בת) שלושה אולמות	Gemächer	
basilique à une nef et deux collatéraux		public building	בנין צבורי
dreischiffige Basilica		édifice publique	
nave	אולם-תוך	öffentliches Gebäude	
nef		temple, sanctuary	מקדש, בית-מקדש
Hauptschiff, Mittelschiff		temple, sanctuaire	
aisle	סערה, ר' סקראות	Tempel, Heiligtum	
collatéral, bas-côté		temenos	תחום-המקדש
Seitenschiff		portico	סטו, סטיו
tripartite	שלשי	portique	
tripartite		Portikus, Säulenhalle	
dreiteilig		forecourt	עזרה
mosque	מסגד	avant-cour	
mosquée		Vorhof	
Moschee		holy of holies	דכיר
maqam	מקאם	saint de saints, sanctuaire	
mihrab	מחראב	Allerheiligstes, Hochheiliges	
niche de prière		synagogue	בית-כנסת
Gebetnische		synagogue	
pulpit, almemar	בימה	Synagoge	
chaire		church	כנסייה
Kanzel		église	
altar	מזבח	Kirche	
autel		cathedral	קתדרלה
Altar		cathédrale	
		Kathedrale	

Corinthian column, column of the Corinthian order colonne corinthienne korinthische Säule	עמוד קורינתית	caravanserai, khan	פנדק, ח'אן
		column colonne Säule	עמוד
Proto-Ionic capital chapiteau protoïonique protojonisches Kapitäl	כותרת פרוטו-יוניקית	fallen column colonne écroulée umgestürzte Säule	עמוד נפול
book-roll capital chapiteau à rouleau Buchrollen-Kapitäl	כותרת-מגלה	pier, pillar pilier Pfeiler	אומנה, ר' אומנות
Byzantine capital chapiteau byzantin byzantinisches Kapitäl	כותרת ביזנטית	row file, rangée Reihe	טור
abacus abaque, tailloir Abakus, Kapitäldeckplatte	אבקוס	shaft (of a column) fût (d'une colonne) (Säulen-) Schaft	גזע (העמוד)
disengaged, freestanding (column or pier) (colonne ou pilier) libre, détaché(e) freie(r), freistehende(r) (Säule oder Pfeiler),	(עמוד או אומנה) חפשי(ת), בדרל (בדלה), נפרד(ת) (ה)	drum tambour Trommel	חליה
engaged (column or pillar), pilaster (colonne au pilier) engagé(e) eingelassene(r) (Säule oder Pfeiler) Wandpfeiler	(עמוד או אומנה) דבוק (דבוקה), אחוז (אחיוזה) (בקיר) נפרד(ת) (ה)	pedestal piédestal Säulenfuss	בסיס
		socle socle Postament, Sockel	אדן (העמוד)
		capital chapiteau Kapitäl, Kapitell	כותרת
semi-engaged (column or pillar), half-column (colonne ou pilier) engagé(e) à demi, demi-colonne halbeingelassene(r) (Säule oder Pfeiler), Halbsäule	(עמוד או אומנה) דבוק (דבוקה), אחוז (אחיוזה) (בקיר) למחצה	sculptured capital chapiteau sculpté verziertes, ausgemeisseltes Kapitäl	כותרת מספלת
		interval intervalle Zwischenraum	רוח
double column (or pillar) colonne (ou pilier) double Doppelsäule (oder -pfeiler)	עמוד-או: אומנת- תאומים	Doric column, column of the Doric order colonne dorique dorische Säule	עמוד דורי
fluted column colonne cannelée kannelierte Säule	עמוד מחרץ	Ionic column, column of the Ionic order colonne ionique jonische Säule	עמוד יוני

cutting (in hard material) gravure Gravieren, Einschnelden	חטוב	tapering column colonne diminuée sich verjüngende Säule	עמוד מצר
cutting (stone), hewing taille Hauen, Aushauen	חציבה	obelisc obélisque Obelisk	חירה
cutting (in stone) taille Meisseln	חצוב	hypocaust	פית-מוקד
to cut (in relief) tailler (en relief) (Relief) gravieren, aushauen	גלוף	hippodrome	הפודרום, כפר-מרוץ, כפר-סוסים
relief relief Relief	תבליט	(ד) ק ש ו ט to decorate décorer dekorieren, verzieren	קשט
low-relief, shallow relief bas-relief Flachrelief	תבליט שטוח	decorative décoratif dekorativ	קשויטי
high relief haut-relief Hochrelief	תבליט נשא	ornamentation ornementation Ornamentierung	עטור
sunk relief relief en-creux Relief en-creux, Hohlrelief	תבליט משקע	to ornament ornementer ornamentieren	עטר
triglyph triglyphe Triglyphe, Dreischlitz	טריגליף	to sculpture sculpter schnitzen, ausmeisseln, aushauen	פסל
metope métope Metope	מטפי (מטפה)	sculpture (in the round), statue ronde bosse, statue Rundplastik, Statue	פסל, רפסזליכ, פסל
frieze frise Fries	אפריז	to carve tailler, graver schneiden, schnitzen meisseln	גלוף, פתח
to incise inciser einschnelden (eingravieren)	חרות	to cut (in hard material) graver gravieren, einschnelden	חטב
incision incision Einschnelden	חריטה	to cut (stone), to hew tailler, extraire behauen	חצוב
graffito graffitto, sgraffite Graffito	חרטה	to cut (in stone) tailler aushauen, meisseln	חצב

<i>mastaba</i>	מַצְטָבָה	<i>dipinto</i>	רִשְׁמָת
pyramid	פִּירָמִידָה	inscription	כְּתָבָת
pyramide		inscription	
Pyramide		Inscription	
bee-hive tomb	קֶבֶר-בְּנוֹרוֹת	dedicatory inscription	כְּתָבָת-הַקִּדְשָׁה
tombeau en ruche		inscription dédicatoire	
Bienenstockgrab		Weihinschrift	
dromos tomb	קֶבֶר-דְּרוֹמוֹס	to paint	מָשַׁח, מָרוֹחַ
tombeau à dromos		peindre	
Dromosgrab		(an) streichen	
vaulted tomb	קֶבֶר-קַמּוֹר	to colour	צָבַע
tombeau voûté		colorer	
Gewölbegrab		färben	
catacomb	מַעְרַכַת קְבָרִים, קַטְלֻמְבָּה	to paint	צִיַּר (בְּצֻבְעִים ¹)
catacombe		peindre	
Katakombe		malen	
rock-cut tomb	קֶבֶר חֲצוּב	painting	תְּמוּנָה (בְּצֻבְעִים), צִיּוֹר (בְּצֻבְעִים)
tombeau de roche		peinture, tableau	
Felsengrab		Gemälde	
<i>kokh</i>	כוֹךְ	scene	הֶרְכֵב-תְּמוּנוֹת
tombe en four		scène	
Schiebengrab		Szene	
<i>arcosolium</i>	מַקְמָר	plaque	לוּחִית
arcosole		plaque	
Bogengrab		Tafel, (verziertes)	
		Plättchen	
pit	מַהֲמָרַת	naos	בֵּית-פְּסִילִים, נְאוֹס
fosse			
Grube			
roll-stone	גֻּלָּל	stele	אַסְטִילָה, גֻּלְלָה (ר' מַלִּים שְׁמִיּוֹת, שִׁפְתָּנוּ)
rouleau		stèle	קוֹבֵץ ב')
Grabverschlussstein		Stele	
small stone that supports	דוֹפֵק		(ה) קְבָרוֹת
the roll-stone			
pierre de soutienement		cemetery	בֵּית-עוֹלָם, בֵּית-עֶלְמִין, בֵּית
(pour le rouleau)		cimetière	קְבָרִית
Stützstein (für Grab-		Friedhof	
verschlussstein)			
shaft	פִּיר	superstructure	בְּנֵי-עַל, "אַהֲלִי"
puits		superstructure	
Schacht		Ueberbau	

(1) ובהוראה זו שימש במקורות התלמודיים פועל שנכתב: (א) פִּיחַ (אין מכיירין ואין מפייחין), (ב) פִּיחַ (בית מפויח), (ג) פִּיחַ (בית מפויח), וכתוב אחרון זה הוא הנכון. פועל זה, פִּיחַ, נגזר מן פוּחַ, פוּחַא בארמית (בעברית: פוּחַ), אולם הצָבְעִים, במשמע צִיַּר וקִשְׁט ובצבועים, כשם שנגזר צִיַּח, צִיַּר בְּדִיּוֹת (א), כדור, והוא שנשתבש ל־פִּיחַ או פִּיחַ, וכדאי לחדש פועל זה המשמש במקורות ביחוד ל־פִּיחַ של כהנים וחצרות—העורך.]

ramp (thrown up by besiegers)	סוללה	columbarium	קבר שובכים
rampe (d'assaut)			
Rampe			
glacis	חלקלקה	monument (funerary) monument (funéraire) (Grab-)Denkmal	ציון-קברות, יד
		mausoleum	נפיש
terre pisée	עפר פבוש	mausolé	
(terre) pisé(e)		Mausoleum	
Stampferde		cenotaph	קבר-זכרון
tower	מגדל	cénotaphe	
tour		Kenotaph	
Turm			
gate	שער		ו בצורים
porte		fortress	מבצר
Tor		forteresse	
		Festung	
postern (gate)	פספס	fort	מצד, ר מצודות
poterne		fort	
Hintertür, Ausfall- pförtchen		Fort	
fosse (dry moat)	חפיר	blockhouse	ברגה, ר ברגין
fossé		blockhaus	
Graben		Blockhaus	
to mine, to undermine	חתור (תחת),	citadel	מצודה, ר מצודות
miner, saper	פרה (תחת)	citadelle	
unterminieren, untergraben		Zitadelle	
to countermine	חתור (נגד)	acropolis	עפל, אקרה
contre-miner		acropole	
konterminieren		Akropolis	
battering-ram	איל (איל-ברזל), פר	wall (of city)	חומה
bélier		murailles	
Sturmbock, Mauerbrecher		Mauer, Stadtmauer	
to batter (with a ram)	נגח (את החומה),	circumvallation	דיק, פרקום
battre (en brèche)	בחומה	circonvallation	
rammen		Umwallung, Umschanzung	
ballista	פלסטרה	crenellation	שנה, שנות
baliste		crénelures	
Wurfgeschütz		Zinnen	
projectile (for ballista)	אבן-פלסטרה	embrasure	חרץ (חרץ-זריה), ר חרצים
projectile (pour une baliste)		embrasure, créneau	
Geschoss (für e. Wurfge- schoss)		Schiessscharte	
		rampart	חל
		rempart	
		(Festungs-) Wall	